A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2020. május 7.*

„Előzetes döntéshozatal – (EU) 1215/2012 rendelet – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási eljárásban eljáró közjegyzők – Nem kontradiktórius eljárás – A hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve – EUMSZ 18. cikk – A tisztességes eljáráshoz való jog – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke”

A C-267/19. és C-323/19. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság, Horvátország) a Bírósághoz 2019. március 28-án érkezett, 2019. március 20-i (C-267/19), valamint 2019. április 18-án érkezett, 2019. április 8-i (C-323/19) határozatával terjesztett elő

a **Parking d.o.o**.

és

a **Sawal d.o.o**. (C-267/19),

valamint

az **Interplastics s.r.o**.

és

a **Letifico d.o.o**. (C-323/19)

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: M. Safjan tanácselnök, C. Toader (előadó) és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a PARKING d.o.o. képviseletében M. Kuzmanović odvjetnik,

* Az eljárás nyelve: horvát.

– az Interplastics s.r.o. képviseletében M. Praljak odvjetnik,

– a horvát kormány képviseletében G. Vidović Mesarek, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében M. Wilderspin és M. Mataija, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügyek elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (kihirdette az 1993. évi XXXI. tv., a továbbiakban: EJEE) 6. cikke (1) bekezdésének, az EUMSZ 18. cikk, a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.), valamint a 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítélet (C-484/15, EU:C:2017:199) és a 2017. március 9-i Pula Parking ítélet (C-551/15, EU:C:2017:193) értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket egyrészt a Parking d.o.o. és a Sawal d.o.o. között, másrészt az Interplastics s.r.o. és a Letifico d.o.o. között folyamatban lévő jogvita keretében, meg nem fizetett követelések behajtása tárgyában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az EJEE

3 Az EJEE „Tisztességes tárgyaláshoz való jog” című 6. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. […]”

Az uniós jog

A 805/2004 rendelet

4 A nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 143., 15. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 7. kötet, 38. o.) 3. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„E rendeletet a nem vitatott követelésekre vonatkozó határozatokra, bírósági egyezségekre és közokiratokra kell alkalmazni.

A követelést akkor kell nem vitatottnak tekinteni, ha:

a) annak fennállását az adós a bírósági eljárás során kifejezett elismeréssel, illetve bíróság által jóváhagyott vagy az eljárás során a bíróság előtt kötött egyezséggel elfogadta [helyesen: elfogadta; vagy];

b) a bírósági eljárás során a származási tagállam joga szerinti eljárási szabályokkal összhangban az adós a követeléssel szemben nem emelt kifogást [helyesen: kifogást; vagy];

c) miután a bírósági eljárás során korábban a követeléssel szemben kifogást emelt, ezt követően az adós nem jelent meg, illetve nem képviseltette magát a bírósági tárgyaláson, feltéve hogy a származási tagállam joga szerint az ilyen magatartás a követelés vagy a hitelező által állított tények hallgatólagos elismerésének minősül [helyesen: minősül; vagy];

d) az adós azt közokiratban kifejezetten elismerte.”

Az 1215/2012/EU rendelet

5 Az 1215/2012 rendelet (4) és (10) preambulumbekezdése kimondja:

„(4) A joghatóságra és a határozatok elismerésére vonatkozó nemzeti jogszabályok között fennálló egyes különbségek akadályozzák a belső piac megfelelő működését. Kulcsfontosságúak a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítésére, valamint az egyes tagállamok által hozott határozatok gyors és egyszerű elismerésének és végrehajtásának biztosítására irányuló rendelkezések.

[…]

(10) E rendelet hatályának – egyes, pontosan meghatározott ügyektől eltekintve – ki kell terjednie valamennyi jelentős polgári és kereskedelmi ügytípusra. […]”

6 E rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„E rendeletet polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása *(acta iure imperii)* során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre.”

7 Az 1215/2012/EU rendelet 2. cikkének a) pontja a „határozat” fogalmát úgy határozza meg, mint amely „valamely tagállam bírósága által hozott bármely határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, beleértve az ítéletet, a végzést, a határozatot vagy a végrehajtási intézkedést, valamint a költségeknek és kiadásoknak a bíróság tisztviselője általi meghatározásáról szóló határozatot.”

8 Ugyanezen rendelet 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„E rendelet alkalmazásában a »bíróság« magában foglalja a következő hatóságokat, amennyiben azok az e rendelet hatálya alá tartozó ügyekben joghatósággal rendelkeznek:

a) Magyarországon a fizetési meghagyásos eljárások esetén a közjegyző;

b) Svédországban a fizetési meghagyásos eljárások *(betalningsföreläggande)* és a jogsegély *(handräckning)* esetén a végrehajtói hivatal *(Kronofogdemyndigheten)*”.

A horvát jog

A végrehajtásról szóló törvény

9 Az Ovršni zakon (végrehajtásról szóló törvény, *Narodne novine*, 112/12., 25/13., 93/14., 55/16. és 73/17. sz.) 1. cikke hatáskört biztosít a közjegyzők részére arra, hogy „bizonyító erejű okirat" alapján a végrehajtás alá vont személy kifejezett beleegyezése nélkül végrehajtható okiratnak minősülő végrehajtási lapot bocsássanak ki.

10 A végrehajtásról szóló törvény 57. cikkének (1) bekezdése értelmében a végrehajtás alá vont személy nyolc napon belül, a váltókkal és csekkekkel kapcsolatos jogvitákban pedig három napon belül kifogással élhet a bizonyító erejű okirat alapján kiállított végrehajtási lapokkal szemben, kivéve ha kizárólag az eljárási költségekre vonatkozó döntést vitatja.

11 E törvény 58. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha a végrehajtási lapot teljes egészében vagy csak abban a részében vitatják, amely a végrehajtás alá vont személyt a követelés megfizetésére kötelezi, a kifogás tárgyában eljáró bíróság a végrehajtási lapot a végrehajtást elrendelő részében hatályon kívül helyezi, és a meghozott intézkedéseket hatályon kívül helyezi, az eljárást a fizetési meghagyással szembeni ellentmondás esetén alkalmazandó szabályoknak megfelelően folytatja, és amennyiben nem rendelkezik illetékességgel, az ügyet az illetékes bírósághoz teszi át."

A polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv

12 A Zakon o parničnom postupku (polgári perrendtartásról szóló törvénykönyv, *Narodne novine*, 53/91., 91/92., 112/99., 117/03., 84/08., 123/08., 57/11., 148/11., 25/13., 70/19. sz.) fizetési meghagyásról szóló 446. cikkének szövege a következő:

„Ha a keresetlevélben megjelölt kérelem tárgya esedékes pénzkövetelés, és e követelést a keresetlevél eredeti példányához vagy annak hiteles másolatához csatolt bizonyító erejű okirattal igazolják, a bíróság az említett [fizetési meghagyás] iránti kérelem teljesítésére irányuló meghagyást bocsát ki az alperes részére.

A fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelemben a felperesnek meg kell jelölnie azokat az okokat, amelyek arra indították, hogy bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lap kiállítása helyett fizetési meghagyás kibocsátását kérje. Ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a felperes által hivatkozott okok nem igazolják a fizetési meghagyás kibocsátásához fűződő érdekét, a keresetet mint elfogadhatatlant elutasítja.

Úgy kell tekinteni, hogy a felperesnek érdeke fűződik a fizetési meghagyás kibocsátásához, ha az alperes külföldön telepedett le, vagy ha előzetesen vitatta a bizonyító erejű okiratban szereplő követelést.

A bíróság fizetési meghagyást bocsát ki, ha a felperes a keresetlevélben kifejezetten nem kérte ilyen meghagyás kibocsátását, de eleget tesz a fizetési meghagyás kibocsátására vonatkozó valamennyi feltételnek".

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-267/19. sz. ügy

13 2016. április 25-én a horvátországi székhelyű Parking társaság az e tagállamban működő közjegyző előtt végrehajtási eljárást indított a szlovén jog szerinti Sawal társasággal szemben. Ez az eljárás egy „bizonyító erejű okiraton”, azaz a követelés fennállását tanúsító, hitelesített könyvelési kivonaton alapult.

14 2016. május 23-án a közjegyző végrehajtási lapot bocsátott ki, amelyben felszólította a Sawalt, hogy nyolc napon belül fizesse meg a késedelmi kamatokkal növelt, 100 horvát kuna (HRK) (hozzávetőleg 15 euró) összegű követelést, valamint 1 741,25 HRK (hozzávetőleg 260 euró) eljárási költséget. A végrehajtás iránti kérelmet és a végrehajtási lapot 2017. február 9-én küldték meg a Sawal részére.

15 A Sawal az előírt határidőn belül kifogással élt e végrehajtási lappal szemben a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság, Horvátország) előtt.

16 A kérdést előterjesztő bíróság szerint a 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletből (C-484/15, EU:C:2017:199) és 2017. március 9-i Pula Parking ítéletből (C-551/15, EU:C:2017:193) kitűnik, hogy Horvátországban a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban eljáró közjegyzők nem tartoznak a 805/2004 és az 1215/2012 rendelet értelmében vett „bíróság” fogalma alá.

17 E bíróság rámutat, hogy a végrehajtási lap kiállítását megelőző eljárás nem kontradiktórius jellegű, és hogy az előző pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint e végrehajtási lapot közjegyző, nem pedig bíróság állította ki. Ennélfogva úgy véli, hogy nem képes lefolytatni az előtte kifogás alapján indult eljárást, mivel a végrehajtási lapot olyan szerv állította ki, amelynek erre nyilvánvalóan nem volt hatásköre, olyan végrehajtási eljárásban, amely sérti az uniós jog alapelveit.

18 Így az említett bíróság úgy véli egyrészt, hogy a fent hivatkozott ítéletekből következően a horvát természetes vagy jogi személyek hátrányosabb helyzetben vannak a többi tagállam illetőségével rendelkező természetes vagy jogi személyekhez képest, mivel a horvátországi közjegyzők által kiállított végrehajtási lapokat az Európai Unió más tagállamaiban sem a 805/2004 rendelet értelmében vett európai végrehajtható okiratokként, sem pedig az 1215/2012 rendelet értelmében vett bírósági határozatokként nem ismerik el. Márpedig a horvát természetes vagy jogi személyek és a többi tagállam illetőségével rendelkező természetes vagy jogi személyek közötti ilyen eltérő bánásmód az EUMSZ 18. cikk által tiltott hátrányos megkülönböztetésnek minősül.

19 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság előadja, hogy a közjegyző előtt indított, bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási eljárás nem kontradiktórius jellege az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jog megsértésének is minősülhet.

20 Ezenkívül e bíróság rámutat arra, hogy a horvát bíróságok gyakorlata eltérő a „bizonyító erejű okirat” alapján indult végrehajtási eljárás keretében a közjegyzőket megillető hatáskör tekintetében aszerint, hogy az alperesek Horvátországban vagy más tagállamban letelepedett természetes vagy jogi személyek.

21 E körülmények között a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Figyelemmel a Bíróság [2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletére (C-484/15, EU:C:2017:199) és 2017. március 9-i Pula Parking ítéletére (C-551/15, EU:C:2017:193)] összeegyeztethető-e az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésével és az EUMSZ 18. cikkel az olyan nemzeti szabályozás, mint a [végrehajtásról szóló törvény] 1. cikke, […] amely a közjegyzők hatáskörébe utalja a követelések »bizonyító erejű okiraton« alapuló és végrehajtási lap – mint végrehajtható okirat – kiállítása útján történő behajtását, anélkül hogy a [Horvátországban] letelepedett adós jogi személy kifejezett beleegyezését adta volna?

2) Alkalmazható-e a Bíróság 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletében (C-484/15, EU:C:2017:199) és [2017. március 9-i] Pula Parking ítéletében (C-551/15, EU:C:2017:193) adott értelmezés a [jelen] ügyben, és konkrétabban úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendeletet, hogy a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban – amelyben a végrehajtási eljárás alperesei az Európai Unió más tagállamaiban letelepedett jogi személyek-, Horvátországban eljáró közjegyzők nem tartoznak az említett rendelet értelmében vett »bíróság« fogalma alá?”

A C-323/19. sz. ügy

22 2019. február 4-én a szlovákiai székhelyű Interplastics a horvát jog szerinti Letifico társasággal szemben egy Horvátországban működő közjegyző előtt végrehajtási eljárást indított, amely egy „bizonyító erejű okiraton”, azaz 2018. december 11-én kiállított számlák jegyzékén alapult, amely az Interplasticsnak a Letificoval szemben fennálló 17 700 euró összegű, horvát kunában kifejezett, törvényes kamatokkal és 7 210,80 HRK (hozzávetőleg 968 euró) eljárási költséggel növelt követelését igazolta.

23 Ugyanezen a napon a közjegyző végrehajtási lapot állított ki, amelyben felszólította a Letificot, hogy nyolc napon belül fizesse meg az említett követelés összegét. A végrehajtás iránti kérelmet és a végrehajtási lapot 2019. február 13-án küldték meg a Letifico részére.

24 Ez utóbbi az előírt határidőn belül kifogással élt e határozattal szemben, amelyben mind a követelés jogalapját, mind annak összegét vitatta.

25 Mivel a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) a C-267/19. sz. ügyben említettekkel azonos kétségeket támasztott, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és ugyanazon kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra, mint amelyek a fenti ügyben felmerültek.

26 A Bíróság elnöke 2019. május 27-i végzésével elrendelte a C-267/19. sz. és a C-323/19. sz. ügy egyesítését a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélet meghozatala céljából.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A Bíróság hatásköréről

27 Annak megállapítása érdekében, hogy a Bíróság rendelkezik-e hatáskörrel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására, meg kell vizsgálni, hogy az alapügyek kapcsolódnak-e az uniós joghoz. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a 2017. március 9-i Pula Parking ítélet (C-551/15, EU:C:2017:193) alapjául szolgáló ügyhöz hasonlóan a kérdést előterjesztő bírósághoz két kifogást nyújtottak be a közjegyzők által a követelések behajtása érdekében kiállított végrehajtási lapokkal szemben.

28 Az 1215/2012 rendelet alkalmazása esetén az ilyen kifogás alapján indult eljárások befejezéseként főszabály szerint más tagállamban elismerhető és végrehajtható bírósági határozatokat fogadnak el. Arra az uniós jogi kapcsolódó elemre, amely igazolja, hogy a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására, a jelen ügyben tehát az említett rendelet alkalmazhatóságából lehet következtetni (lásd ebben az értelemben: 2016. május 25-i Meroni ítélet, C-559/14, EU:C:2016:349, 44. pont).

29 E tekintetben meg kell jegyezni egyrészt, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló követelésbehajtási eljárások lényegében az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „polgári és kereskedelmi ügyek” körébe tartoznak.

30 Másrészt a külföldi elem vonatkozásában, amely e rendelet alkalmazhatóságának feltétele (lásd ebben az értelemben: 2013. november 14-i Maletic ítélet, C-478/12, EU:C:2013:735, 26. pont), meg kell állapítani, hogy a C-267/19. sz. ügyben a végrehajtás alá vont személy székhelye Szlovéniában található. Ezzel szemben a C-323/19. sz. ügyben a végrehajtást kérő társaság székhelye található Horvátországtól eltérő tagállamban, a jelen esetben Szlovákiában, és az ügy egyéb körülményei első ránézésre Horvátországon belülre korlátozódnak.

31 Következésképpen a Bizottság – anélkül, hogy formálisan arra hivatkozna, hogy a Bíróság az utóbbi ügyben külföldi elem hiánya miatt nem rendelkezik hatáskörrel – abban az esetben kérdőjelezi meg az 1215/2012 rendelet alkalmazhatóságát, ha kizárólag a végrehajtást kérő telepedett le az eljáró bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban.

32 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy ítélkezési gyakorlatában a szóban forgó jogviszony nemzetközi jellegének vizsgálata során a Bíróság többször hivatkozott „a jogvitában részt vevő felek lakóhelyére”, anélkül hogy különbséget tett volna az eljárási minőségüket illetően (lásd ebben az értelemben: 2005. március 1-jei Owusu ítélet, C-281/02, EU:C:2005:120, 25. és 26. pont).

33 Jóllehet az 1215/2012 rendelet a (3) és (26) preambulumbekezdésében használja, de nem határozza meg a „határokon átnyúló ügyek” fogalmát, rá kell mutatni, hogy az európai fizetési meghagyásos eljárás létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1896/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2006. L 399., 1. o.) 3. cikkének (1) bekezdése úgy határozza meg a „határokon átnyúló ügy” megfelelő fogalmát, mint amely olyan ügy, amelyben legalább az egyik fél az eljáró bíróság székhelye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban rendelkezik állandó lakóhellyel vagy szokásos tartózkodási hellyel.

34 Az említett rendelkezés alapján a Bíróság kimondta, hogy amennyiben valamely fizetési meghagyásos eljárás kötelezettjének székhelye az eljáró bíróság székhelyének tagállamától eltérő tagállamban található, a jogvita határokon átnyúló jellegű, és ezért az 1896/2006 rendelet hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Bondora ítélet, C-453/18 és C-494/18, EU:C:2019:1118, 35. pont).

35 Az 1896/2006 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének ilyen értelmezése főszabály szerint a határokon átnyúló jelleg megállapítását, és ennek következtében a jogvitában az 1215/2012 rendelet értelmében jelen lévő külföldi elem megállapítását teszi lehetővé. Tekintettel ugyanis arra, hogy mindkét említett rendelet a határokon átnyúló jellegű polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területéhez tartozik, össze kell hangolni az uniós jogalkotó által e rendeletekben használt egyenértékű fogalmak értelmezését.

36 A fentiekből következik, hogy az 1215/2012 rendeletet mindkét alapügyben alkalmazni kell, és ezért az ezen ügyeknek az uniós joghoz való kapcsolódási elemét képezi.

37 Azt is meg kell állapítani, hogy bár a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések részben az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére vonatkoznak, az lényegében megfelel a Charta 47. cikkének, amelynek vizsgálatára a Bíróság a Charta 51. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel hatáskörrel rendelkezik, amennyiben a tagállamok az Unió jogát hajtják végre (lásd ebben az értelemben: 2019. április 11-i Hrvatska radiotelevizija végzés, C-657/18, nem tették közzé, EU:C:2019:304, 28. pont).

38 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság, amely előtt az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozó jogviták vannak folyamatban, azt a kérdést veti fel, hogy az olyan nemzeti szabályozás, amely hatáskört biztosít a közjegyzőknek arra, hogy végrehajtási eljárások keretében bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási lapokat állítsanak ki, amely eljárásokra a bírósági eljárás megindítást megelőzően kerül sor, nem sérti-e az uniós jog alapelveit, különösen a hátrányos megkülönböztetés tilalmának az EUMSZ 18. cikkben előírt elvét, valamint a Charta 47. cikkében előírt hatékony jogorvoslathoz való jogot.

39 Mivel az említett nemzeti szabályozásnak az uniós jog alapelveivel való összeegyeztethetősége a kérdést előterjesztő bíróság szerint akár közvetve is hatással lehet a valamely közjegyző által hozott határozattal szemben benyújtott kifogás tárgyában folyamatban lévő eljárásban az említett bíróság által hozott határozatok más tagállamokban történő elismerésére és végrehajtására, a Bíróság hatáskörrel rendelkezik az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseknek a Charta 47. cikkére és az EUMSZ 18. cikkre tekintettel történő vizsgálatára.

Az ügy érdeméről

40 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez érdemi választ adjon. Ebből a szempontból adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket (lásd: 2014. szeptember 4-i eco cosmetics és Raiffeisenbank St. Georgen ítélet, C-119/13 és C-120/13, EU:C:2014:2144, 32. pont; 2019. december 12-i Instituto Nacional de la Seguridad Social [Anyák nyugdíj-kiegészítése] ítélet, C-450/18, EU:C:2019:1075, 25. pont).

41 Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, az e bíróság által a 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletre (C-484/15, EU:C:2017:199) tett hivatkozást illetően meg kell jegyezni, hogy az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy a 805/2004 rendeletre vonatkozott. Márpedig a jelen ügyben a két érintett követelés nem az e rendelet 3. cikke értelmében vett „nem vitatott” követelés, mivel azokat az említett bíróság előtt vitatták. Következésképpen a 805/2004 rendelet a tárgyi hatályára tekintettel nem alkalmazható.

42 Úgy kell tehát tekinteni, hogy két kérdésével, amelyeket indokolt együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy amennyiben az általa meghozandó határozatok az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartoznak, az EUMSZ 18. cikket és a Charta 47. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a valamely „bizonyító erejű okirat” alapján folyó végrehajtási eljárásokban a részükre biztosított hatáskörök keretében eljáró közjegyzőket olyan végrehajtási lapok kiállítására hatalmazza fel, amelyek, amint az a 2017. március 9-i Pula Parking ítéletből (C-551/15, EU:C:2017:193) kitűnik, nem ismerhetők el és nem hajthatók végre más tagállamban.

43 Ez utóbbi ítélet hatályát illetően mindenekelőtt pontosítani kell, hogy a Bíróság csak a Horvátországban a végrehajtásról szóló törvény által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási eljárásban eljáró közjegyzők „bírósági” minőségéről, és ennélfogva az ilyen eljárásokból származó határozatoknak az 1215/2012 rendelet alapján történő elismeréséről és végrehajtásáról határozott, anélkül hogy a horvát jogrend e sajátosságát megkérdőjelezte volna.

44 A Bíróság ebben az ítéletben ugyanakkor nem határozott e közjegyzők végrehajtási lapok végrehajtási eljárásokban történő kiállítására vonatkozó hatásköréről, és egyáltalán nem mondta ki, hogy az 1215/2012 rendelet tiltja az ilyen jellegű eljárásokat.

45 Először is az EUMSZ 18. cikk értelmezését illetően, amely a jelen ügyben az 1215/2012 rendelet hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó egyéb különös rendelkezéseinek hiányában alkalmazandó, először is meg kell állapítani, hogy a végrehajtásról szóló törvény nem hoz létre az állampolgárság szempontja szerinti eltérő bánásmódot.

46 Amint az ugyanis a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, a végrehajtást kérőnek – akár belföldi, akár külföldi illetőségű, akár jogi, akár természetes személy – közjegyzőhöz kell fordulnia annak érdekében, hogy az bizonyító erejű okirat alapján a számára végrehajtási lapot állítson ki. Az ezen eljárásokat lezáró határozatok nem ismerhetők el és nem hajthatók végre más tagállamban az 1215/2012 rendelet alapján, a felek állampolgárságának szempontjától függetlenül.

47 Ezt a következtetést továbbá nem kérdőjelezheti meg az a körülmény, hogy a más tagállamoknak az 1215/2012 rendelet 3. cikkében kifejezetten „bíróságnak” minősített közjegyzői által hozott határozatokra kiterjed az e rendeletben szereplő, elismerésre és végrehajtásra vonatkozó szabályozás.

48 A közjegyzők különböző tagállamokban való minősítése továbbra is az egyes jogrendek sajátosságaitól függ, mivel az 1215/2012 rendeletnek – amint arra a Bizottság írásbeli észrevételeiben szintén rámutatott – nem célja, hogy meghatározott igazságszolgáltatási szervezetrendszert írjon elő. Ahogyan ugyanis e rendelet (4) preambulumbekezdéséből kitűnik, annak célja a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatósági összeütközésre vonatkozó szabályok egységesítése az egyes tagállamokban hozott határozatok gyors és egyszerű elismerésének és végrehajtásának biztosítása érdekében (2017. március 9-i Pula Parking ítélet, C-551/15, EU:C:2017:193, 50. pont).

49 Végül, a fordított hátrányos megkülönböztetést illetően, amelynek tárgyában a kérdést előterjesztő bíróság kérdéseket vet fel, az e rendelet által létrehozott rendszerből kitűnik, hogy a tagállamok elismerik és végrehajtják a más tagállamok bíróságai által polgári vagy kereskedelmi ügyekben hozott határozatokat, feltéve hogy eleget tesznek az e rendelet által előírt követelményeknek. Márpedig, mivel a 2017. március 9-i Pula Parking ítéletben (C-551/15, EU:C:2017:193) a Bíróság kimondta, hogy a végrehajtási eljárásokban eljáró közjegyzők által hozott határozatokat e rendelet értelmében nem bíróság hozta, e határozatok nem minősíthetők az említett rendelet 2. cikkének a) pontja értelmében vett „bírósági határozatnak”, és nem mozoghatnak e rendelet alapján, anélkül hogy e helyzet fordított hátrányos megkülönböztetést ne valósítana meg (lásd ebben az értelemben: 2019. november 6-i EOS Matrix végzés, C-234/19, nem tették közzé, EU:C:2019:986, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Ezenfelül, amint a horvát kormány által előterjesztett észrevételekből kitűnik, a horvát jogrendben léteznek olyan alternatív jogorvoslati lehetőségek, nevezetesen a bíróság előtt indított fizetési meghagyásos eljárás, amely alkalmas az abból eredő esetleges hátrányok kiküszöbölésére, hogy a közjegyzők részére a végrehajtási eljárásokban végrehajtási lapok kiállítására vonatkozó hatáskört biztosítanak. E tekintetben e kormány arra hivatkozik, hogy bár az ilyen jogorvoslat elfogadhatósága a polgári perrendtartás 446. cikke második bekezdésének megfelelően az ezen eljárás szerinti eljáráshoz fűződő érdek fennállásától függ, e cikk harmadik bekezdése az ilyen érdek fennállásának vélelmét állítja fel, amennyiben az alperes külföldi illetőségű. A kérdést előterjesztő bíróság feladata a fenti vonatkozás tisztázása.

51 Másodszor, ami a Charta 47. cikkének értelmezését illeti, a kérdést előterjesztő bíróság álláspontja szerint a közjegyzők előtt indított, bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási eljárás nem kontradiktórius jellege a hatékony jogorvoslathoz való jog megsértésének minősül.

52 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy bár a Bíróság a 2017. március 9-i Pula Parking ítélet (C-551/15, EU:C:2017:193) 58. pontjában megállapította, hogy a végrehajtási lap bizonyító erejű okirat alapján történő kiállítása iránti kérelemnek a közjegyző általi, Horvátországban történő vizsgálata nem kontradiktórius jellegű, azt is kimondta, hogy a bírósághoz fordulás joga biztosított, mivel a közjegyző a „bizonyító erejű okiraton” alapuló végrehajtási eljárás keretében neki biztosított hatásköröket azon bíróság felügyelete mellette gyakorolja, amelyhez az adós kifogást terjeszthet elő a közjegyző által kiállított végrehajtási lappal szemben.

53 Ennélfogva a bizonyító erejű okirat alapján indított végrehajtási eljárás nem kontradiktórius jellegéből és a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott egyéb információk hiányában nem lehet arra következtetni, hogy ezen eljárás lefolytatása sérti a Charta 47. cikkét.

54 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 18. cikket és a Charta 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a valamely „bizonyító erejű okirat” alapján indított végrehajtási eljárásokban a részükre biztosított hatáskörök keretében eljáró közjegyzőket olyan végrehajtási lapok kiállítására hatalmazza fel, amelyek, amint az a 2017. március 9-i Pula Parking ítéletből (C-551/15, EU:C:2017:193) kitűnik, nem ismerhetők el és nem hajthatók végre más tagállamban.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 18. cikket és az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a valamely bizonyító erejű okirat alapján indított végrehajtási eljárásokban a részükre biztosított hatáskörök keretében eljáró közjegyzőket olyan végrehajtási lapok kiállítására hatalmazza fel, amelyek, amint az a 2017. március 9-i Pula Parking ítéletből (C-551/15, EU:C:2017:193) kitűnik, nem ismerhetők el és nem hajthatók végre más tagállamban.

Aláírások